

Датумено: 25.06.2014

Република Србија
ОСНОВНИ СУД У ПОЖЕГИ
6 П.бр. 482/14
Дана, 23.06.2014. године
ПОЖЕГА

ОДЛУКА ЈЕ ИЗВРШНА
ОСНОВНИ СУД У ПОЖЕГИ
Дана 18.07.2014 год.
Писарница

У ИМЕ НАРОДА

ОСНОВНИ СУД У ПОЖЕГИ, као првостепени парнични суд, председник суда Љубинко Петровић, као судија појединац у парници тужиоца из Пожеге, кога заступа адв. из Чачка, против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Србије, филијала Ужице, а коју заступа дипломирани правник запослена код туженог, ради накнаде штете, вредност спора 202.681,24 динара, на рочишту одржаном дана **23.06.2014. године**, у присуству пуномоћника странака, истог дана донео је и јавно објавио

ПРЕСУДУ

1. ОБАВЕЗУЈЕ тужени Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Србије, филијала Ужице, да тужиоцу из Пожеге на име накнаде штете због мање исплаћене пензије плати:

За 2008. годину

- за јануар 2008.године, износ од 1.644,98 динара са законском затезном каматом почев од 20.02.2008.године, па до исплате,
- за фебруар 2008.године износ од 1.644,98 динара са законском затезном каматом почев од 20.03.2008.године, па до исплате,
- за март 2008.године износ од 1.644,98 динара са законском затезном каматом почев од 20.04.2008.године, па до исплате,
- за април 2008.године износ од 2.959,90 динара, са законском затезном каматом почев од 20.05.2008.године, па до исплате,
- за мај 2008.године износ од 2.959,90 динара, са законском затезном каматом почев од 20.06.2008.године, па до исплате,
- за јун 2008.године износ од 2.959,90 динара, са законском затезном каматом почев од 20.07.2008.године, па до исплате,
- за јул 2008.године, износ од 2.959,90 динара са законском затезном каматом почев од 20.08.2008.године, па до исплате,

-за јун 2010.године износ од 3.377,80 динара, са законском затезном каматом почев од 20.07.2010.године, па до исплате,
-за јул 2010.године, износ од 3.377,80 динара са законском затезном каматом почев од 20.08.2010.године, па до исплате,
-за август 2010.године, износ од 3.377,80 динара са законском затезном каматом почев од 20.09.2010.године, па до исплате,
-за септембар 2010.године, износ од 3.377,80 динара са законском затезном каматом почев од 20.10.2010.године, па до исплате,
-за октобар 2010.године износ од 3.377,80 динара, са законском затезном каматом почев од 20.11.2010.године, па до исплате,
-за новембар 2010.године, износ од 3.377,80 динара, са законском затезном каматом почев од 20.12.2010.године, па до исплате,
-за децембар 2010.године, износ од 3.447,01 динара са законском затезном каматом почев од 20.01.2010.године, па до исплате,

За 2011.годину

-за јануар 2011.године износ од 3.447,01 динара, са законском затезном каматом , почев од 20.02.2011.године, па до исплате,
-за фебруар 2011 .године износ од 3.447,01 динара, са законском затезном каматом почев од 20.03.2011.године, па до исплате,
-за март 2011.године износ од 3.447,01 динара,са законском затезном каматом почев од 20.04.2011.године, па до исплате,
-за април 2011.године износ од 3.635,99 динара , са законском затезном каматом почев од 20.05.2011.године, па до исплате,
-за мај 2011.године износ од 3.635,99 динара, са законском затезном каматом почев од 20.06.2011.године, па до исплате,
-за јун 2011.године износ од 3.635,99 динара, са законском затезном каматом почев од 20.07.2011.године, па до исплате,
-за јул 2011.године, износ од 3.635,99 динара, са законском затезном каматом почев од 20.08.2011.године, па до исплате,
-за август 2011.године, износ од 3.635,99 динара, са законском затезном каматом почев од 20.09.2011.године, па до исплате,
-за септембар 2011.године, износ од 3.635,99 динара, са законском затезном каматом почев од 20.10.2011.године, па до исплате,
-за октобар 2011.године износ од 3.678,58 динара, са законском затезном каматом почев од 20.11.201.године, па до исплате,
-за новембар 2011.године износ од 3.678,58 динара, са законском затезном каматом почев од 20.12.2011.године, па до исплате,
-за децембар 2011.године износ од 3.678,58 динара, са законском затезном каматом почев од 20.01.2012.године, па до исплате,

За 2012.годину

-за јануар 2012.године, износ од 3.678,58 динара са законском затезном каматом почев од 20.02.2012.године, па до исплате,
-за фебруар 2012.године износ од 3.678,58 динара са законском затезном каматом почев од 20.03.2012.годин, па до исплате,
-за март 2012.године износ од 3.678,58 динара са законском затезном каматом почев од 20.04.2012.године, па до исплате,

-за април 2012.године износ од 3.806,35 динара, са законском затезном каматом почев од 20.05.2012.године, па до исплате,
 -за мај 2012.године износ од 3.806,35 динара, са законском затезном каматом почев од 20.06.2012.године, па до исплате,
 -за јун 2012.године износ од 3.806,35 динара, са законском затезном каматом почев од 20.07.2012.године, па до исплате,
 -за јул 2012.године, износ од 3.806,35, динара са законском затезном каматом почев од 20.08.2012.године, па до исплате,
 -за август 2012.године, износ од 3.806,35 динара са законском затезном каматом почев од 20.09.2012.године, па до исплате,
 -за септембар 2012.године, износ од 3.806,35 динара са законском затезном каматом почев од 20.10.2012.године, па до исплате,
 -за октобар 2012.године износ од 3.883,54 динара, са законском затезном каматом почев од 20.11.2012.године, па до исплате,
 -за новембар 2012.године, износ од 3.883,54 динара, са законском затезном каматом почев од 20.12.2012.године, па до исплате,
 -за децембар 2012.године, износ од 3.883,54 динара са законском затезном каматом почев од 20.01.2013.године, па до исплате,

а све напред у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом извршења.

2. ОДБИЈА СЕ приговор туженог Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Србије, филијала Ужице о стварној и месној надлежности овог суда, **као НЕОСНОВАН.**

3. ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Србије, филијала Ужице, да тужиоцу из Пожеге на име трошкова поступка исплати износ од **93.204,00 динара**, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом извршења.

Образложење

Тужилац је у тужби и преко пуномоћника на расправама навео да је корисник права на старосну пензију које је до 01.01.2012. године остваривао код Фонда за социјално осигурање војних осигураника (Фонд СОВО), а од тада код туженог који је преузео имовину права и обавезе Фонда СОВО у погледу пензијско ги инвалидског осигурања војних осигураника. Тужилац тражи накнаду материјалне штете проузроковане незаконитим поступањем туженог, неисплаћивањем пуних месечних износа припадајуће пензије тужиоцу наведене у изреци пресуде.

За своје наводе доказе је предлагао, а трошкове поступка одређено тражио.

Тужени је у писменом одговору на тужбу и речи на расправи преко пуномоћника оспорио тужбени захтев у целости.

Истакао је приговор месне и стварне ненадлежности овог суда јер утврђивање права на ванредно усклађивање пензија је у искључивој надлежности Републичког фонда ПИО који поступа у складу са Законом о пензијско инвалидском осигурању и Законом о управном поступку.

Навела је како тужилац нема доказ о праву на усклађивање пензије по чл.75 Закона о пензијском и инвалидском осигурању, то Основни суд не може поступати у овој правној ствари, јер се вредност спора не може подвести под чл.1 ЗПП.

Навела је да је усклађивање пензија и исплата претходно питање за ову парницу од чијег исхода зависи могућност вођења парнице пред судом и предложила да суд одлучи о приговору ненадлежности и одбаци тужбени захтев.

Поред тога, истакла је да ванредно усклађивање пензија у складу са чл.75 наведеног закона се врши када је просечна пензија корисника у осигурању запослених исплаћена у претходној години испод 60% просечне зараде, без пореза и доприноса запослених на територији Републике Србије у претходној години. Такође је прописано да ће се пензије ванредно ускладити за проценат којим се обезбеђује да се износ просечне пензије за претходну годину доведе на ниво од 60% просечне зараде, без пореза и доприноса запослених на територији Републике у претходној години.

На основу изнетог да корисници војних пензија 2007. нису били у систему пензијског и инвалидског осигурања у Републици Србији, када је у питању усклађивање пензија, већ су припадали посебном војном фонду, то нема правног основа за примену ванредног усклађивања војних пензија за износ од 11,06%, почев од 01.01.2008.године.

Стога тужени тужиоцу није причинио никакву штету, нити тужилац трпи какву штету, како по основу тако и по висини, па је предложила да се тужбени захтев одбије.

Истакла је приговор застарелости потраживања, сходно чл. 376 ЗОО.

За своје наводе доказе је предлагала, а трошкове поступка одређено тражила.

Међу странкама у овој правној ствари споран је како основ тако и висина тужбеног захтева, надлежност суда и застарелост потраживања.

На спорне околности суд је у току поступка извео доказе и то:

Читањем решења туженог број 550210 УП-1-3274-1/05, од 24.11.2005. године, читањем одлуке о усклађивању војних пензија за 2007. годину, од 20.03.2008. године, читањем просечне зараде без пореза и доприноса за 2007. годину и ванредно усклађивање од 01.01.2008. године, просечне пензије корисника војних пензија у 2007. години, вештачењем по вештаку и допунска вештачења по примедбама туженог, читањем решења Министарства одбране, Сектор за људске ресурсе, Фонд за социјално осигурање војних

осигураника АП 550210, од 14.09.2011. године, читањем решења туженог број 181.1.5-242/12, од 21.12.2012. године.

Друге доказе странке нису предлагале.

На основу изведених доказа, које је суд ценио у смислу чл.7 и 8 ЗПП утврђено је следеће чињенично стање:

Тужилац је корисник инвалидске пензије, што је утврђено из привременог решења бр.550210 Уп-1 3274-1/05, од 24.11.2005. године издато од стране туженог.

Наведеним решењем је утврђено да се пензија тужиоца утврђује од 05.08.2005. године, према важећим елементима пензијског основа по разним основама, што износи 3.226,400 бодова и припада му пензија од 82,5% од пензијског основа или 2.661,780 бодова.

Наведено решење је донео Фонд за социјално осигурање војних осигураника.

На основу чл.70 став 4 члана 76 став 2, члана 81 члан 224 став 2 и члана 244 став 2 Закона о пензијском и инвалидском осигурању (Сл.гласник бр.34/03 и 64/04 и чл.73 став 1, тачка 2 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању (Сл.гласник бр.85/05) члана 2 и 2а Уредбе о праву на аконтацију пензије, корисницима пензија са сталним пребивалиштем на територији Републике Србије, (Службени гласник РС бр.76/92....22/96), Републички Фонд за пензијско и инвалидско осигурање донео је решење о ванредном усклађивању пензија, вредности општег бода и новчаних накнада од јануара 2008.године.

У тачки 1. је прописано да се овим решењем усклађују пензије, вредност општег бода, новчане накнаде из члана 224 Закона о пензијско и инвалидском осигурању од 01.јануара 2008.г. и то за 11,06%.

У тачки 2 . је прописано да пензије и новчане накнаде усклађују се са процентом из тачке 1 овог решења у односу на усклађену пензију и новчану накнаду по решењу о усклађивању пензија, вредности општег бода и новчаних накнада од октобра 2007.године (Сл.гласник РС бр.99/07).

У тачки 3. је прописано да најнижи износ пензије усклађује се процентом из тачке 1 овог решења у односу на решење о усклађивању пензије, вредности општег бода и новчаних накнада од октобра 2007.г.- (Сл.гласник РС бр.99/07).

У тачки 4. је прописано да вредност општег бода усклађује се процентом из тачке 1 овог решења у односу на усклађену вредност општег бода по решењу о вредности општег бода за октобар, новембар и децембар 2007.г. и јануар, фебруар и март 2008.године (Сл.гл.РС 99/07).

У тачки 5. је прописано да новчана накнада по основу инвалидности из члана 224 Закона о пензијском и инвалидском осигурању, усклађује се са процентом из тачке 1. овог решења у односу на усклађену новчану накнаду по

решењу о усклађивању пензија, вредности општег бода и новчаних накнада од октобра 2007.г. (Сл.гласник РС бр.99/07) и не може бити већа од 15,038,55 динара.

Сходно чл.193 став 1 Закона о војсци Србије (Сл.гласник РС бр.116/07 и 88/09) који је ступио на снагу 01.01.2008.године, усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона, као и пензија остварених по ступању овог закона на снагу, врши се по динамици и на начин утврђен законом, којим се уређује пензијско и инвалиско осигурање.

Исто је чланом 197 став 2 стављена ван снаге одредба члана 261 Закона о војсци Југославије који је регулисао начин усклађивања војних пензија.

Према чл.75 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању (Сл.гласник РС бр.85/05) прописано је да уколико просечни износ пензије корисника у осигурању запослених исплаћене за претходну годину износи мање од 60% од износа просечне зараде, без пореза и доприноса, запослених на територији Републике Србије у претходној години, пензије ће се ванредно усклађивати од 01.јануара текуће године за проценат којим се обезбеђује да се износ просечне пензије за претходну годину корисника у осигурању запослених доведе до нивоа од 60% просечне зараде без пореза и доприноса исплаћене у претходној години.

У складу са чланом 75 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, овде тужени 25.01.2008.г. донео је решење о ванредном **усклађивању пензија, вредности општег бода и новчаних накнада од јануара 2008.г. према којем се од 01.јануара 2008.г. за 11,06 усклађују пензије, вредност општег бода и новчане накнаде за телесно оштећење и помоћ и негу новчане накнаде по основу инвалидности.**

Фонд за социјално осигурање војних осигураника од 01.01.2008.г. није извршио усклађивање односно није повећао пензије војним осигураницима за 11,06, па је самим тим тужилац у спорном периоду од 01.01.2008. – 31.12.2012.г. примио пензију обрачунату по нижој вредности бода од прописане.

Укупна разлика између припадајуће пензије тужиоца по решењу о ванредном усклађивању пензија, вредности општег бода и новчаних накнада за 11.06% и исплаћене пензије тужиљи за период од 01.01.2008.г. до 31.12.2012.године износи 206.051,05 динара и пензије доспевају за исплату 20-ог у месецу за претходни месец.

По приговору тужене, вештак је дао допунски налаз и мишљење од 02.04.2013.г. и нашао да је у обрачуну у основном налазу примењена вредност бода за обрачун бода за јануар 2008.г. од 9,400 динара, а не од 9,020 динара, из разлога што према одлуци о усклађивању војних пензија за 2007.годину број 18 од 20.03.2008.г. коју је донео Министар одбране, новчана вредност за обрачунавање пензија и других новчаних накнада, корисника војних пензија од 01.01.2008.г. износи 9,40 динара. Када се узме ванредно усклађивање за јануар, фебруар и март 2008. године, где се примењује увећана вредност бода од 10,018 тада износи 202.681,24 динара на основу чега је и постављен тужбени захтев, а где је мањи износ него у основном налазу.

Наведена одлука се односи на редовно усклађивање војних пензија, док се решење о ванредном усклађењу пензија, вредности општег бода и новчаних накнада од јануара 2008.године, према којем се од 01.јануара 2008.године за 11,06 усклађују пензије, вредност општег бода и новчане накнаде за телесно оштећење и помоћ и негу и новчане накнаде по основу инвалидности представља акт који се односи на ванредно усклађивање пензија.

Из друге допуне налаза вештака у вези приговора туженог, вештак је дао мишљење да је тужиоцу у 2007.г. исплаћен износ од 283.639,28 динара, а просечна исплаћена пензија тужиоцу у 2007.г. износи 23.636,61 динара.

Према саопштењу Републичког завода за статистику бр.8 од 22.01.2008.године, просечна зарада по запосленом без пореза и доприноса у 2007.години у Републици Србији износи 27.759,00 динара, па 60% од просечне зараде по запосленом без пореза и доприноса у 2007.години у Републици Србији износи 16.655,40 динара, што значи да је просечна пензија тужиоца у 2007.г. била већа од 60% од просечне зараде без пореза и доприноса запослених на територији Републике Србије.

Ако би се у обрачуну проценат увећања од 11,06% применио на вредност бода од 9,020 динара, уместо на вредност бода од 9,400, односно ако би се користила увећана вредност бода од 10,018 динара за обрачун пензије за јануар, фебруар и март 2008.г. и у целом спорном периоду извршило усклађивање вредности бода у складу са законским прописима, укупна неисплаћена пензија тужиоцу за период од 01.01.2008.г. до 31.12.2012.године износила би 122.423,26 динара.

Из наведених материјално правних одредби, произилази обавеза туженог на усклађивање износа пензија војних осигураника по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање, па су неосновани наводи туженог којим указује да тужени није имао обавезу да врши усклађивање сходно правилима пензијског и инвалидског осигурања.

Чланом 21 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању (Сл.гласник РС бр.85/2005 од 06.10.2005.године), регулисано је да се пензија од 01.04. и 01.10.текуће године усклађује на основу статистичких података са кретањем трошкова живота на територији Републике у претходних 6 месеци.

Међутим, чланом 73 истог закона, прописано је да се изузетно од одредбе чл.21 овог закона, усклађивање пензије врши:

1).Од 01.априла и 01.октобра 2006.године са кретањем трошкова живота и просечне зараде запослених на територији Републике у претходних 6 месеци у проценту који представља збир 62,5% процената раста односно пада живота и 37,5% раста, односно пада зарада.

2).Од 01.04. и 01.10.2007.г. са кретањем трошкова живота и просечне зараде запослених на територији Републике Србије у претходних 6 месеци у проценту

који представља збир 75% раста, односно пада трошкова живота и 25% раста односно пада зарада.

3) Од 01.04. и 01.10.2008.године са кретањем трошкова живота и просечне зараде запосленог на територији Републике у проценту који представља збир 87,5% раста односно пада трошкова живота и 12,5% раста, односно пада зарада, а исплата усклађене пензије тече од првог дана у месецу у коме је извршено усклађивање.

Сходно наведеним законским одредбама, тужени је био дужан да усклађивање свих доспелих војних пензија од 01.01.2008.г. врши у складу са одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

Решењем Републичког Фонда за ПИО (Сл.гласник РС бр.20/08 од 19.02.2008.г.) усклађене су пензије на вредност општег бода, новчане накнаде за телесно оштећење и помоћ и негу и новчане накнаде, почев од 01.01.2008.г. за 11,06%, с тим да се пензије и новчане накнаде са овим процентом усклађују у односу на усклађену пензију и новчану накнаду, по решењу из октобра 2007.године, а којим је извршено усклађивање пензија од 01.10.2007.годне (Сл.гласник РС бр.99/07).

Из чињенице да је Републички Фонд ПИО, примењујући одредбе Закона о пензијском и инвалидском осигурању, својим актом који је техничког спроведбеног карактера у поступку извршавања Законом утврђених обавеза фонда, сагласно начину и методи утврђеним законом, утврдио конкретни проценат **усклађивања пензија од 11,06%** на основу званичних статистичких података **(кретање трошкова живота у претходних 6 месеци и просечне зараде запослених у проценту који се утврђује на начин прописан чл.73 став 2)**, произилази да је и тужени по службеној дужности (на основу члана 5 Уредбе о начину остваривању и престанку права из ПИО војних осигураника) био у обавези да у истом проценту (јер је начин и метод испуњен законом) изврши ванредно усклађивање пензија војних пензионера, а из разлога што се и пензије војних осигураника од 01.01.2008.г. усклађују по динамици и на начин утврђен Законом о пензијском и инвалидском осигурању.

Истицања туженог да су на основу Закона о војсци, војне пензије за 2007.г. усклађене тако што је од 01.01.2008.г. повећана вредност бода са 9,020 динара на 9,40 динара, односно за 4,21%, није основан, јер је постављеним тужбеним захтевом тражена накнада штете у висини разлике између исплаћених пензија (са урачунатим повећањем од 4,21%) и пензије које би тужени био дужан исплатити тужиоцу да му је у складу са Законом о пензијском и инвалидском осигурању извршио усклађивање за 11,06%.

Наиме, одлуком Министра одбране од 20.03.2008.г. о усклађивању војних пензија за 2007.г. (Службени војни лист бр.13/2008) извршено је годишње усклађивање износа пензије војних осигураника, остварених по Закону о војсци Југославије са пензијама одређеним за 2007.г., тако што је новчана вредност бода за обрачунавање пензија од 01.01.2008.г. износи 9,40 динара.

Истом одлуком је предвиђено да ће се корисници војних пензија, који су право на исплату остварили до 31.12.2007.г. обрачуни и исплата разлике између

усклађеног износа пензије, овом одлуком и исплаћених износа извршити истовремено са исплатом дела пензије за март 2008.године, а ова одлука је донета на основу чл.196 став 2 Закона о војсци Србије, а у вези са чл.261 став 5 Закона о војсци Југославије.

Сходно горе наведеном, тужени није извршио усклађивање износа војних пензија за 11,06 почев од 01.01.2008.г. у складу са одредбом пензијског и инвалидског осигурања, а што је био дужан учинити по службеној дужности на основу чл.5 Уредбе о начину уредбе и престанку права из ПИО војних осигураника, на који начин је туженом причинио штету у висини разлике између износа исплаћених пензија и износа који је био дужан исплатити у складу са одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

Суд налази да је приликом обрачуна пензије проценат од 11,06 имао се применити на вредност бода од 9,40 из разлога јер тужени 2008.г. није извршио усклађивање за 4,21, а био је дужан извршити усклађивање и за разлику од 11,06, што се утврђује и из основног налаза вештака, јер је навео да је налаз дао према обрачуна разлике између припадајуће пензије тужиоца по решењу о ванредном усклађивању пензија, вредности општег бода и новчаних накнада за 11,06% и исплаћене пензије тужиоца за период од 01.01.2008. до 31.12.2012.године, где укупно износи 202.681,24 динара.

Вештачењем по вештаку вештаку економско финансијске струке се утврђују разлике између припадајуће пензије тужиоца по решењу о ванредном усклађивању пензија, вредности општег бода и новчаних накнада за 11,06% и исплаћене пензије тужиоца за период од 01.01.2008.г. до 31.12.2012.године, као и доспелост сваког појединачног износа и то је 20-ог у месецу за претходни месец.

Суд је прихватио налаз вештака јер је узео бодове за обрачун пензије по решењу од 2,661,780, вредност бода за обрачун пензије, који се мењао, износ исплаћене пензије увећан на вредност бода за 11,06 и разлика у вредности бода између увећане вредности за 11,06 и вредности бода за обрачун, износ пензије повећању за 11,06 и износ неисплаћене пензије на основу износа пензије по увећању за 11,06 и износ исплаћене пензије, као и доспелост.

На основу таквог обрачуна, утврђени су износи у укупном износу од 202.681,24 динара за период од 01.01.2008.г. до 31.12.2012.године, а пензије доспевају 20-ог у месецу за претходни месец, а све са износима из изреке пресуде под 1.

У вези приговора туженог да је вештак приликом обрачуна пензије требао да примени вредност бода од 9,020 динара, уместо вредности бода од 9,40, из разлога што је правни претходник туженог од 01.01.2010.г. извршио усклађивање пензије за 4,21% , суд налази да је наведени приговор неоснован, јер тужени није извршио наведено усклађивање, јер и даље оспорава да то није у обавези да учини, а што је учинио и писменим поднеском у одговору на тужбу.

У вези овог приговора, суд је нашао да пензије војних осигураника као и пензија тужиоца на дан 01.01.2008.г. није усклађивана од 01.01.2008.г. са 11,06%,

већ је до 31.03.2008.г. исплаћивана у затеченом износу, односно затченој вредности бода од 9,020 динара по боду а није усклађена са 11,06 што је у супротности са чл.193 став 1 Закона о војсци.

Овде се ради о усклађивању војних пензија за 2007.г., пошто према одлуци о вредности бода, односно вредности коефицијента за обрачунавање плата и других новчаних примања професионалних војника и цивилних лица у војсци Србије, интерни број 3614-6 од 31.08.2007.године, коју је донео министар одбране, новчана вредност бода за обрачунавање плата и других новчаних примања професионалних војника од 01.09.2007.г. износи 9.40 динара.

Самим тим одлука о усклађивању војних пензија за 2007.годину бр.18 од 20.03.2008.г. се односи на редовно усклађивање војних пензија, док решење о ванредном усклађивању пензија, вредности општег бода и новчаних накнада од јануара 2008.г. (Сл.гласник РС бр.20/08), према коме се од 1.јануара 2008.г. за 11,06% усклађују пензије, вредност општег бода и новчане накнаде за телесно оштећење и помоћ и негу и новчане накнаде по основу инвалидности представља акт, који се односи на ванредно усклађивање пензија.

Вештак је дао налаз да увећана вредност бода за обрачун пензије за јануар, фебруар и март 2008.г. износи 10.018 динара, која је добијена увећањем износа од 11,06, вредности бода за обрачун пензије од 9,020.

У вези приговора туженог да се ради о повременим давањима и да камата тече од дана подношења тужбе на сваки доспели износ, суд налази да се овде не ради о повременим потраживањима, већ о обрачуну повремених потраживања из утврђеног права, па камата тече од дана доспелости, а то је 20-ог у месецу за претходни месец.

У вези приговора застарелости тужилац је доставио решење Министарства одбране, Сектор за људске ресурсе, Фонд за социјално осигурање војних осигураника АП 550210, од 14.09.2011. године, где је одбијен захтев за усклађивање пензија у проценту од 11,06 почев од 01.01.2008. године, као неоснован, а захтев је поднет 05.06.2010. године, па је у овој правној ствари прекинута застарелост, јер је након тога тужба поднета 31.12.2012. године.

Правном оценом изведених доказа и утврђеног чињеничног стања, суд налази да је тужбени захтев тужиоца у овој правној ствари основан.

Предмет тужбеног захтева тужиоца према туженом да му исплати накнаду штете због неправилног рада тужене, због мање исплаћене пензије за период од 01.01.2008.године до 31.12.2012.године у износу од 202.675,32 динара за сваки месец са каматом 20-ог у месецу за претходни месец.

Пензије војних осигураника од 01.јануара 2008.г. усклађују се по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање, те је овај закон једини општи акт на основу кога се тим корисницима могу вршити усклађивања предметних пензија па и предметно ванредно усклађивање од 11,06%.

Акт од усклађивању пензија који доноси тужени по својој природи није општи акт, већ акт техничко-спроведбеног карактера донет у поступку извршавања законом утврђених обавеза Фонда јер се њиме не уређују права и обавезе осигураника, већ сагласно методу утврђену Законом одређују конкретни проценти усклађивања пензија на основу званичних статистичких података.

Стога Републички Фонд ПИО, сагласно одредби чл.79 став 1 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању (Сл.гласник РС бр.101/10) преузето је послове обезбеђивања и спровођења пензијског и инвалидског осигурања који су били у надлежности Фонда за социјално осигурање војних осигураника.

Одредбом чл.261 Закона о војсци Југославије (Сл.лист СРЈ бр.93/94, 44-05) било је одређено да се пензије усклађују у односу на плате професионалних војника и да прописе о усклађивању пензија на основу овог члана доноси Савезни министар за одбрану.

Наведене законске одредбе престале су да важе на основу чл.197 став 2 Закона о војсци Југославије, који је ступио на снагу 01.01.2008.године.

Одредбом чл.193 став 1 Закона о војсци Србије (Сл.гласник РС бр.116/07...101/10) прописано је да се усклађивање износа пензије војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона, као и пензија остварених по ступању овог закона на снагу врши по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

Одредбом чл.21 став 1 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању (Сл.гласник РС бр.5/05) измењен је члан 80 Закона о ПИО, којим је уређен начин усклађивања пензија па је одређено да се пензије од 01.априла и 01.10. текуће године усклађују на основу статистичких података са кретањем трошкова живота на територији Републике у претходних 6 месеци.

Одредбом чл.73 наведеног закона, предвиђено је да се за 2006. 2007. и 2008.г. пензије изузето од чл.21 овог закона усклађују са процентом раста, трошкова живота, и процентом раста односно пада зараде.

Према одредби чл.75 став 1 наведеног закона, уколико просечан износ пензије корисник у осигурању запослених исплаћених за претходну годину износи мање од 60% од износа просечне зараде без пореза и доприноса запосленог на територији Републике у претходној години, пензије ће се ванредно ускладити од 01.јануара текуће године, а проценат којим се обезбеђује да се износ просечне пензије за претходну годину корисника у осигурању запослених доведе на ниво од 60% просечне зараде, без пореза и доприноса исплаћених у претходној години.

Према ставу 2. истог члана Закона ово ванредно усклађивање може се примењивати најдуже три године од почетка примене овог закона, (од 01.01.2008.до 31.12.2010.г.), што није од утицаја овде на право тужиле, већ на обавезе туженог за евентуалну корекцију наведеног процента увећања, а поготову имајући у виду да су просечне зараде без пореза и доприноса запослених на територији Републике Србије већи у 2011.г. и даље него у 2007.г. па до

2011. године, што не утиче на висину досуђеног износа, па је тај приговор тужене неоснован.

Решењем Републичког Фонда за ПИО 02/1 бр.181-431/08 од 25.01.2008. године, извршено је ванредно усклађивање пензија, вредности општег бода и новчаних накнада од јануара 2008.г. и одређено поред осталог да се пензије усклађују ванредно за 11,06% а да ће се исплата пензије и новчаних накнада по овом решењу вршити од 01.01.2008. године.

Стога је суд вештачењем на које странке нису имале примедби утврдио износе на вредност бода од 9,40, сходно налазу вештака, па мање исплаћена пензија од 01.01.2008. до 31.12.2012. године износи 202.681,24 динара, па је одлучено као у изреци пресуде под 1.

Са изнетих разлога, ако тужени није ускладио износ пензије тужиоцу за 11,06% почев од 01.01.2008. године у складу са одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, што је био дужан учинити по службеној дужности на основу чл.5 Уредбе о начину остваривања и престанка права из пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника на који начин је тужиоцу причинио штету у висини разлике између износа исплаћених пензија и износа који је био дужан исплатити, са одредбама тог закона, то је тужени тужиоцу причинио штету, сагласно члану 172 ЗОО, без законског основа, па је дужан ову штету и накнадити.

У вези приговора стварне и месне ненадлежности суда, суд је у смислу члана 27 и 54 ЗПП нашао да за суђење у споровима против правног лица које има орган ван свог седишта, ако спор произилази из правног односа тог огранка, поред суда опште месне надлежности, надлежан је суд на чијем се подручју налази тај огранак, односно испостава Пожега, где тужилац живи и где остварује своја права, па је приговор месне ненадлежности неоснован, а такође и стварне ненадлежности јер се ради о тужбеном захтеву где је неправилно поступао тужени у смислу чл. 172 ЗОО, па је и тај приговор неоснован, па је одлучено као у изреци пресуде под 2.

Суд је нашао да се у смислу чл. 388 ЗОО застаривање прекида подизањем тужбе и сваком другом повериоачевом радњом предузетом против дужника пред судом или другим надлежним органом у циљу утврђивања обезбеђења или остварења потраживања. Сагласно наведеној одредби тужилац се 5.06.2010. године обратио Министарству одбране са захтевом за усклађивање пензија у проценту од 11,06 почев од 01.01.2008. године, али је исто својим решењем АП 550210, од 14.09.2011. године, одбило захтев тужиоца, па је тужилац прекинуо застарелост, а тужба је поднета 31.12.2012. године, па нема застарелости потраживања за цео период тужбеног захтева од 01.01.2008. до 31.12.2012. године.

Приликом доношења овакве одлуке суд је имао у виду одлуку Уставног суда Србије, Уж.бр. 8405/2013, од 04.12.2013. године, а и пресуде Управног суда донете од 19.03.2014. године, где је прихватио став Уставног суда Србије, тако да није од утицаја ниво од 60% просечне зараде тужиоца, без пореза и доприноса исплаћених у претходној години из разлога јер је свим корисницима овог Фонда то исплаћивано, па не може ни тужилац као корисник овог Фонда бити у неповољном положају.

Стога су неосновани наводи туженог у вези примене члана 75 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању (Сл. гласник РС 85/05) да војне пензије као засебан систем нису испуњавале услове за ванредно повећање сходно наведеном пропису. Ово из разлога што је Уставни суд у већ наведеним одлукама заузео став да је члан 73 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању од 2005. године изузето од члана 21 тог закона предвиђено ванредно усклађивање пензија за 2006., 2007 и 2008. годину, од 01.01. текуће године, под условом и на начин и у висини прописаној чланом 75 став 1 истог Закона и да су пензије и друга примања војних осигураника морала бити усклађена по истој динамици и по службеној дужности.

Одлуке Уставног суда су коначне, извршне и правно обавезујуће (чл. 166 став 2 Устава Републике Србије) и свако је дужан да поштује и извршава одлуке Уставног суда (члан 171 став 1 Устава) и одлуке Уставног суда се не могу доводити у питање од стране других судова у Републици Србији, јер се на овај начин обезбеђује остваривање права на правично суђење, као уставно и конвенционо право гарантовано одредбом чл. 32 став 1 Устава Републике Србије и чл. 6 Европске конвенције о људским правима.

Како је корисницима пензија код туженог, пензија од 01.01.2008. године ванредно усклађена-увећана за 11,06% у складу са чл. 73 и 75 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, а корисницима пензија код Фонда СОВО, па и овде тужиоцу није и поред постојања обавезе утврђене наведеним одредбама Закона о Војсци Србије да се војним осигураницима усклађује пензија по динамици и на начин предвиђен законом којим се утврђује пензијско и иванлидско осигурање, то тужилац у овом спору основано потражује на овај начин причињену материјалну штету у досуђеном износу, јер је тужени пасивно легитимисан у овом спору као правни следбеник СОВО.

Стога је суд нашао да тужиоцу припада и затезна камата на мање исплаћене износе, сходно чл. 277 и 324 ЗОО.

Суд је разматрао налаз вештака, постављени тужбени захтев и нашао је да постоје мање грешке у постављеном тужбеном захтеву, али оне су у мањем износу него што је налаз вештака, па постоје неслагања у одређеним износима.

Одлучујући о трошковима поступка у смислу чл.153 и 154 ЗПП, а имајући у виду нужне и неопходне трошкове за вођење ове парнице, суд је обавезао туженог да тужиоцу плати нужне и неопходне трошкове ове парнице у износу и то: на име састава тужбе 6.000,00 динара, на име заступања на 6 одржаних расправа по 7.500,00 динара и једно неодржано 4.500,00 динара, на име трошкова вештачења 10.000,00 динара, на име таксе на тужбу и пресуду, сагласно успеху у спору по 13.852,00 динара, што све укупно износи 93.204,00 динара, па је одлучено као у изреци пресуде под 3.

Председник суда-судија
Љубинко Петровић

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против ове пресуде дозвољена је жалба Вишем суду у Ужицу, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Жалба се предаје преко овог суда у довољном броју примерака за суд и противну страну.